Het begrip vector

De natuurkunde beschrijft de niet levende natuur met grootheden die worden opsplitst in twee categorieën: scalaire grootheden (scalars) en vectoriële grootheden (vectoren). Grootheden die de vraag kunnen oproepen: "Naar waar gericht?" zijn vectoren, grootheden waarbij die vraag geen antwoord heeft, zijn scalars. Dit onderscheid en een correcte omgang met beiden zijn ontzettend belangrijk in fysica.

Stel dat een helikopter vliegt met een snelheid van $40 \,\mathrm{km}\,\mathrm{h}^{-1}$. Vraag: "Naar waar?" Antwoord: "Naar het zuiden, naar Brussel, naar omhoog, schuin naar onderen, ..." Er zijn vele betekenisvolle antwoorden mogelijk. Snelheid is een vector. Als het zwembadwater een temperatuur van $27\,\mathrm{^{\circ}C}$ heeft, is er geen zinnig antwoord op de vraag naar waar?. Temperatuur is een scalar.

Een vectoriële grootheid heeft drie variabele kenmerken: grootte, richting en zin. Voorbeeld: de helikopter vliegt aan $40\,\mathrm{km}\,\mathrm{h}^{-1}$, horizontaal en naar het zuiden. Een scalaire grootheid heeft slechts één kenmerk: de grootte (waarin soms ook een teken vervat zit). Voorbeeld: een sneeuwbal heeft een temperatuur van $-10^{\circ}\mathrm{C}$.

De plaats waarop de vector van toepassing is, noemt men het aangrijpingspunt van de vector.

YouTube link: https://www.youtube.com/watch?v=Ona1JdPE_JY

Author(s): Bart Lambregs